

Een stukje geschiedenis

In 1951 is in het St. Elisabeth Ziekenhuis het neurochirurgiecentrum Tilburg gestart. Vanaf het begin is de stereotaxie een belangrijk en groeiend onderdeel van de activiteiten. Bij stereotaxie wordt een stereotactisch frame vastgeschroefd op het hoofd van de patiënt. Op dit frame is een schaalverdeling aangegeven. Die schaalverdeling is later ook zichtbaar op röntgenfoto's van het hoofd. Zo kan met grote nauwkeurigheid de plaats van een afwijking worden bepaald. Deze techniek is vanaf 1906 toegepast in onderzoek naar de functie van hersenen en vanaf 1946 bij de behandeling van patiënten.

Verfijnde technieken

Aanvankelijk werd voor de behandeling gebruik gemaakt van röntgenfoto's waarop ruimten in het hoofd zichtbaar werden gemaakt door deze te vullen met lucht. Later kwam daar het met een contrastmiddel zichtbaar maken van de bloedvaten bij. Inmiddels kunnen met zeer verfijnde CT-technieken (vanaf de jaren '70) en MRI-technieken (vanaf de jaren '80) alle delen van de hersenen stereotactisch worden bereikt, bijvoorbeeld voor behandeling van bewegingsstoornissen en pijn.

Gamma Knife

De term radiochirurgie is bedacht door de Zweedse neurochirurg Lars Leksell (1906-1984). Hij paste de techniek in 1968 voor het eerst toe met het Gamma Knife bestralingstoestel. Sinds begin jaren '80 worden in het buitenland, voornamelijk Stockholm, op bescheiden schaal ook Nederlandse patiënten met het Gamma Knife behandeld. Vanaf 1994 gaan de meeste Nederlandse patiënten naar centra in Duitsland.

In 1992 start het neurochirurgiecentrum Tilburg een samenwerkingsproject om het Gamma Knife naar Nederland te krijgen. In oktober 2001 start op het terrein van het St. Elisabeth Ziekenhuis de bouw van het Gamma Knife Centrum. De oplevering van het toestel en het aanbrengen van de radioactieve lading vindt medio mei 2002 plaats. Burgemeester Stekelenburg opent op 24 mei 2002 het Gamma Knife Centrum Tilburg. De eerste behandeling vindt plaats in juni 2002. Intussen zijn er al ruim drieduizend patiënten behandeld. De geselecteerde patiënten komen uit heel Nederland.